

Siiri Kiiver
Keskkonnaamet
siiri.kiiver@keskkonnaamet.ee

Teie 10.06.2022 nr 7-9/22/9667-2

Meie /digiallkirja kuupäev/ nr 3-6.1/5515

Kraavide sulgemise kavatsusest Orkjärve looduskaitseala Viisu soo sihtkaitsevööndis

Austatud Siiri Kiiver

RMK looduskaitseosakond edastas 13.05.2022 Keskkonnaametile seisukoha avaldamiseks Harjumaal Saue vallas Orkjärve looduskaitsealal Viisu soo sihtkaitsevööndis kraavide sulgemise kavatsuse. Palusime Keskkonnaameti seisukohta, kas kraavide sulgemise kavatsusega hõlmatud kraavide sulgemistööde teostamiseks on vajalik tellida litsentseeritud projekteerija poolt koostatud projekt või nõustute, et kraavide sulgemise tööd viiakse ellu RMK looduskaitseosakonna poolt koostatava lähteülesande alusel.

Keskkonnaamet on oma 10.06.2022 kirjas seisukohal, et Orkjärve looduskaitsealal kraavide sulgemisel eesmärgiga veerežiimi taastamiseks tuleb tellida litsentseeritud projekteerija poolt koostatud projekt, milles hinnatakse kaasnevate mõjude ulatus kaitse-eesmärgiks olevatele liikidele ja Natura elupaigatüüpidele, samuti saab veenduda, et kavandatava tegevuse mõju ei ulatuks väljapoole kaitseala.

Märgalade taastamise kavandamisel lähtub RMK looduskaitseosakond juhatuse esimehe käskkirjast nr 1-5/37 „Kraavide likvideerimise kavandamise juhendi kinnitamine“, millega on esitatud juhend kraavide likvideerimise kavandamiseks ja märgalade taastamisprojekti näidiskoosseis. Vastavas juhendis on sätestatud, et RMK maaparandusosakonna ja Põllumajandus- ja Toiduametiga konsulteerides teeb lihtsamate objektide puhul, kus pole otstarbekas tööd väljastpoolt sisse tellida, kraavide likvideerimise kavandamistööd RMK looduskaitseosakond. RMK looduskaitseosakonna poolt koostatav lähteülesanne on analoogne litsentseeritud projekteerijalt nõutava märgalade taastamisprojekti koosseisuga sisaldades taastamisala kirjeldust, kraavivõrgu ja valgalade analüüsi, kavandatavaid tegevusi ja taastamistööde mõju analüüsi, sh mõju looduskaitsele väärtustele ning mõju hinnangut infrastruktuurile, eramaadele ja tulundusmetsale.

RMK looduskaitseosakonna koostatud kraavide sulgemise kavatsusele esitatud seisukohas leiab RMK maaparandusosakond, et kraavide sulgemise mõju läheduses olevale Vilumäe metsaparandusobjektile puudub. Kuna suletavad kraavid suubuvad maaparandussüsteemi eesvoolu Munalaskme oja ja maaparandussüsteemi eesvoolu VILUMÄE METS 3 piirnevasse kraavi, siis tuleb kavatsus kooskõlastada PTA-ga, aga eraldi projekti vormistamist ilmselt vaja ei ole.

RMK Edela regiooni esitatud seisukoht on, et kraavide sulgemine ei mõjuta majandatavaid metsi.

Põllumajandus- ja Toidumajanduse Põhja regiooni 16.05.2022 edastatud seisukoht kraavide sulgemise kavatsusele on, et Orkjärve looduskaitseala Viisu soo sihtkaitsevööndis kraavide sulgemisega ei kahjustata sihtkaitsevööndiga piirneva maaparandussüsteemi VILUMÄE METS 3 109960020150/001 toimimist. Küll, aga peab olema maaomanikule tagatud antud maaparandussüsteemi hooldamise võimalus ka tulevikus.

Transpordiameti 21.07.2022 edastatud seisukoht kraavide sulgemise kavatsusele on, et TRAM nõustub, et kraavide sulgemise tööd viiakse ellu RMK looduskaitseosakonna poolt koostatud lähteülesande (Projekti) alusel, kuid riigitee maaüksuste piirides tuleb esitada täpsustavad joonised kavandatavate tööde kohta.

RMK looduskaitseosakonna koostatud kraavide sulgemise kavatsuse lk 4-5 esitatud eelhinnangus leitakse, et kraavide sulgemisel Viisu madalsoos puudub mõju tulundusmetsadele ja eramaadele, kuna taastamisala ja selle mõjuala jäävad Orkjärve looduskaitseala Viisu soo sihtkaitsevööndisse, mis on reljeefi mõistes isoleeritult kõrgemate pinnavormide ja kaitseala piiril lahti jäävate kuivenduskraavide vahele. Viisu madalsoo veerežiimi taastamisala jääb kogu ulatuses RMK poolt hallatavale riigimaa maaüksusele Orkjärve looduskaitseala 6 (katastritunnus 51802:002:0524; vt joonis 4). Taastamisala piirneb läänest Munalaskme ojaga, mis jääb avatuks ning on väga heas seisukorras ning tagab selle, et taastamistööde mõju ei välju kaitseala piiridest. Kraavide sulgemisega Munalaskme oja toimimist ei mõjutata. Põhjast ja idast piirneb ala kõrge Riisipere – Vasalemma tee teemuldega, mis on madalsoo maapinnast keskmiselt 1,5 m kõrgem ning kuna üldine Viisu madalsoo maapinna lang on Munalaskme oja poole siis on välistatud mõju laienemine kaitsealalt väljapoole. Samuti ei avalda pooleldi kinnikasvanud kraavide sulgemine mõju teemuldele või selle püsivusele, kuna vesi liigub maapinna üldise langu tõttu ka edaspidi teemuldest eemale. Küll aga on vajalik tööde teostamise ajaks rajada ajutine mahaõit teelt madalsoosse, et oleks võimalik laiade lintidega ekskavaatoriga tööalale pääseda. Lõuna suunal takistab mõju laienemist väljapoole kaitseala looduslikult kõrgem maapind, kus kaitseala välispiir on Viisu madalsoo maapinnast 1,5 kuni 3 m kõrgem ning osaliselt piirneb taastamisala kaitseala välispiiril oleva kuivenduskraaviga, mis jääb avatuks ning välistab mõju laienemise kaitsealalt välja. Kuivenduskraav on hästi funktsioneeriv ja piisavalt heas seisukorras, et tagada vee ärajuhtimine ka edaspidi. Taastamisalast idasse ja kagusse jäävad kohe kaitseala piiri taha neli eramaa maaüksust – Koplimala (51802:002:0057), Viisusauna (51802:002:0470), Vanakutseri (51802:002:0712) ja Alliksauna (51802:002:0700), kuid kraavide sulgemine ei avalda eramaade veerežiimile mõju, kuna kõik eramaad jäävad madalsoo pinnast 1,5 kuni 3 m kõrgemale, ning madalsoo üldine maapinna lang on Munalaskme oja suunas, mis tagab selle, et vesi voolab mööda maapinda eramaadest eemale ka pärast taastamistööd.

Senise praktika kohaselt annab RMK looduskaitseosakond märgalade taastamisprojektide tellimisel litsentseeritud projekteerijale omapoolse sisendi (projekteerija neid osasid ei koosta), märgalade taastamisprojekti näidiskooseisu järgmistele peatükkidele: 2.2 Taastamistööde eesmärk; 4.5 Raied; 6.1 Mõju looduskaitsealadele väärtustele. See tähendab, et mõju looduskaitsealadele väärtustele, sh kaitse-eesmärgiks olevatele liikidele ja Natura elupaigatüüpidele, hindab märgalade taastamisprojekti RMK looduskaitseosakond. Kõik nimetatud peatükid sisalduvad ka RMK looduskaitseosakonna poolt koostatavas lähteülesandes, kus hinnatakse taastamistööde mõju ulatust kaitse-eesmärgiks olevatele liikidele ja Natura elupaigatüüpidele RMK looduskaitseosakonna poolt kaasates vajadusel teisi eksperte.

Eelnevat arvestades on RMK looduskaitseosakond seisukohal, et Orkjärve looduskaitsealal Viisu soo veerežiimi taastamise kavandamise projekti ei ole otstarbekas väljastpoolt sisse tellida vaid kraavide likvideerimise kavandamistööd, sh mõjuanalüüsid kaitse-eesmärgiks olevatele liikidele ja Natura elupaigatüüpidele ning kavandatava tegevuse mõju ulatuse väljapoole kaitseala, teeb

RMK looduskaitseosakond. RMK looduskaitseosakond leiab, et Keskkonnaameti poolt nimetatud tingimused on täidetud RMK looduskaitseosakonna poolt koostatava lähteülesandega.

Vastus kirjale palun saata e-posti aadressile triin.leetmaa@rmk.ee

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Triin Leetmaa
Looduskaitse spetsialist

526 3676
triin.leetmaa@rmk.ee